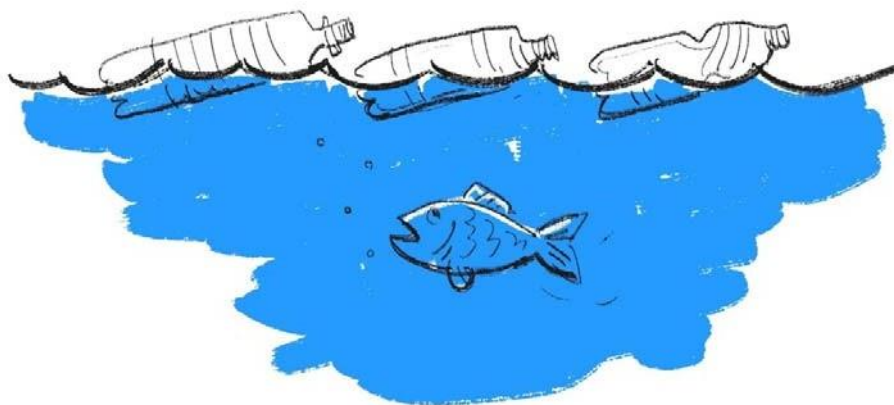

Finansira
Evropska unija

ДНЕВНИК ПЕТ ПИРАТА

Занима те зашто у рекама има толико пластике и ко су ПЕТ пирати? Ако да, придружи нам се!
Упознај становнике река и спасиоце река, и прикључи се и ти онима који раде на чишћењу
Тисе!

Настало у оквиру Еразмус+ пројекта „Речне школе спасиоци“ са идентификационим бројем 20231НУ01-КА220-SCH-000166027, уз финансијску подршку Европске уније. Ставови и тврдње изнете у овом тексту одражавају искључиво мишљење аутора и не морају нужно представљати званичан став Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (ЕАСЕА). Европска унија, као ни ЕАСЕА, не могу се сматрати одговорним за њихов садржај.

Настало у оквиру Еразмус+ пројекта „Речне школе спасиоци“ са идентификационим бројем 20231НУ01-КА220-SCH-000166027, уз финансијску подршку Европске уније. Мишљења и тврдње изнете у овом материјалу представљају став(ове) аутора и не морају нужно одражавати званичан став Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (ЕАСЕА). Ни Европска унија, ни ЕАСЕА не могу се сматрати одговорним за њихов садржај.

Az Európai Unió
támogatásával

Дневник ПЕТ пирата

Четврти том уџбеничке серије „Чиста Тиса“. Е-књига, друго дигитално издање.
Објављује се на енглеском и на свим језицима Тиског слива

(украјинском, румунском, мађарском, словачком и српском)

у оквиру FMIP пројекта. Писали: Molnár Attila Dávid (Солнок, Мађарска)

Уредници:

Бодишне Хајнал Алиц (Шарошпатак, Мађарска), Битер Зсузана (Будимпешта, Мађарска), Фаркаш Анна Марија, Елиза Мастан (Бања Маре, Румунија), Ханко Гергели (Будимпешта, Мађарска), Хее Енику (Ужгород, Украјина), Хуста Ержебет (Мађарска Канџа, Србија), Јанишне Штумпф Тимеа (Шарошпатак, Мађарска), Кеслер Марија (Кировец, Украјина), Лелкес Зсуза (Велики Федемеш, Словачка), Ана Сабадош (Ужгород, Украјина)

Стручњаци:

Роста Богларка, Везити Каталин

Илустровали:

Гаудер Арон, Силимон Емесе

Стручна провера:

Бедо Карољне, Кулин Естер

Превод на језике Тисе и провера превода:

Наставници и уговорни партнери пројекта „Речне школе спасиоци“ и Sin1 Erasmus+

Дизајн и коректор:

Куглер Петер

Настало у оквиру Еразмус+ пројекта „Речне школе спасиоци“ са идентификационим бројем 2023-1-HU01-KA220-SCH-000166027, уз подршку ЕИУ.

Издања пројекта „Речне школе спасиоци“ могу се преузети са веб-странице Чиста Тиса: www.tisztatisza.eu

„Приручник речних спасилаца“ – серију уџбеника Чиста Тиса издаје Удружење ПЕТ Купа

5000 Солнок, Гутенберг трг 2. В/3.

www.petkupa.hu

facebook.com/petkupa

hello@petkupa.hu.

**Finansira
Evropska unija**

Наш циљ

Прва три тома серије „Приручник за спасиоце река“ намењена су педагозима, еколошким васпитачима и стручњацима заинтересованим за употребу пластике и који воле живе воде. Сви томови су објављени на језицима Тиског слива (украјинском, румунском, мађарском, словачком и српском) с циљем да без обзира на државне границе почне одгајање једне генерације која добро познаје пластике и која воли и штити реке. Ово је веома важно јер наше реке трпе загађење са више страна и из различитих разлога. Сада држиш у руци четврти том, који је посебно намењен деци. Циљ ове књиге је да у бајковитом оквиру упозна децу са узроцима загађења река и могућим решењима. Укратко, ова књига је бајка, а не уџбеник. Ако испуни свој циљ, читаће се у све више места уз Тису и у све више земаља. Прочитај је и ти, ако те детаљно занима прича о јунацима из серије „Чиста Тиса“! Капетан Пластика, тетка Петра, П.Ј. Пет пацов, Лиза, Пети, Дабар, Водомарица су сви у ишчекивању да и ти постанеш део приче: чишћења Тисе.

Ако ти се књига допала, препоручујемо ти да погледаш серију „Приручник за спасиоце река“. Књиге су бесплатно доступне за преузимање на веб-страници Чиста Тиса или скенирањем QR кодова испод.

www.tisztatisza.eu

1. том

2. том

3. том

Службено обавештење, молимо за пажњу!

Хвала вам.

Упозорење, почиње бајка, бајковита опасност, бајковита претња.

Ми смо вас упозорили!

(Погледајте следећу страницу. Пратите даље странице.)

Дневник ПЕТ пирата

у којем се открива ко су ПЕТ пирати и зашто воде дневник пловидбе.

Здраво!

Извини што ти се тако обраћам, али немам времена за формалности. Време је кратко. Ова књига је позив за помоћ.

ПОЗИВ У ПОМОЋ, односно: S.O.S.

Можда и ти знаш да су наше реке широм света у великој опасности. Вапе за помоћ, али врло мало људи разуме шта нам тачно поручују. Било би добро да им обратимо пажњу, јер нам реке дају толико тога: свежу воду, рибу, хидроенергију, лепоту, место за одмор, добар ваздух, чист ваздух са мирисом воде. Када сам почео да пишем ову причу, још нисмо много урадили да реке на прави начин наградимо. Кад сада пишем ове редове, и даље се у воду уливају загађујуће материје, и даље плутају пластичне боце по рекама, и још увек има деце која никада нису била на излету на води, па не знају колико лепоте и авантуре крију дивље воде.

Занима ли те?

Имаш ли довољно храбрости?

Онда крени са мном! Али и ако немаш, и тада. Тражим помоћ од тебе, али не за себе. Рекама треба сваки пријатељ и свака помоћ. Ако се придружиш, узвратићу ти причом како је од једне старе, мрачне зграде пуне рупа од метака настала весела

ШКОЛА ЗА СПАСИОЦЕ РЕКА

Како су деца која долазе овде научила да веслају и пливају.

Како се осмех вратио на чело забринутим учитељима и како је пластика нестала из реке. Још увек на почетку не желим да ти откријем ко сам.

За сада је довољно да знаш да сам пријатељ. И да сам један од учесника ове приче, који лично познаје све јунаке ове приче, од првог до последњег.

На крају, мислим да ћемо бити довољно блиски да ти откријем свој идентитет.

Тајна.

Дакле, као што сам написао, мој идентитет, моје име је за сада

Док остајем у инкогниту, узвратно ни ја нећу питати како се ти зовеш.

Иако бих баш волео да знам: да ли си одрасли или можда дете? Дечак или девојчица? Где идеш у школу? Колико имаш пријатеља?

Како год било, драго ми је да си овде.

Драго ми је што читаш. Драго ми је што те занима река и тајанствена створења која у њој живе. Кад стигнеш до краја ове приче, свака од њих биће ти пријатељ. Хвала ти што пловиш с нама на таласима.

Поздрав шаљу твоји искрени пријатељи из срца: **река,**

и наравно ја 😊

Прво поглавље,

у којем можеш упознати ПЈ-а, шареног малог Пет пацова, сазнати како изгледа острво смећа усред океана у далекој будућности, ко је открио прво такво острво у прошлости и ко сада на њему живи. Такође ћеш сазнати како путује порука у флаши и шта је права тајна писма.

О да.

Први том,
ПОГЛАВЉЕ
Ко су спасиоци на
реци?

Први том,
2.
ПОГЛАВЉЕ
Шта нам реке
дају?

Трећи том,
4.
ПОГЛАВЉЕ
Спасиоци
река на води

П.С.: Постао си радознао?

Прочитај више о овој теми у осталим томовима серије „Приручник за спасиоце река“.

Ова прича почиње у далекој будућности. Тачно за двеста година, 2222. године, једног сунчаног дана, тамо негде на

Тихом океану.

Управо на сред отвореног мора, баш тамо где, ма у ком правцу да погледаш, нигде не видиш обалу. На том месту је у плавој стакленој боци са витким вратом плутала једна веома важна порука. Била је на путу пуних двеста година. Толико је прошло откако ју је неко написао лепим словима и савршеним правописом.

Затим је та особа пажљиво смотала папир, затворила га у боцу, добро је запушила и бацила у реку. Тај неко није желео да загађује — био је у великој невољи, а писмо које је написао било је, у ствари, позив у помоћ. Са жељом у срцу да ће

боца

— и наравно, порука у њој — неким чудом ипак стићи до онога коме је намењена. И боца је радила свој посао. Чувала је поруку од ветра, кише, хладноће и врелине.

Прва илустрација: ово
је порука у боци,
односно порука
затворена у флашу и
бачена у воду.

Прошла је кроз хиљаду авантура, опасности и искушења, преко мора, олуја и вртлога.

После **200 година**, и даље је неуморно плутала, када је одједном —
туп — стала. Ударила је у нешто.

Али у шта може да удари једна боца усред океана, где према мапама нема ни острва
ни континента, само бескрајно море?

У једну поломљену канту.

У ту канту се боца ударила. Та канта одавно ником није требала, желела је новог власника, али и њу су зауставили. Заглавила се у једну пластичну гајбу и од тада ни напред ни назад. А што се тиче те пластичне гајбе, она је некада превозила укусне, хладне и газиране сокове, али кад је мало напукла, њен стари власник ју је бацио у море. Пластична гајба је онда лутала морем све док није постала заробљеница једне старе поцепане рибарске мреже.

Друга илустрација: овако изгледа острво од смећа
усред океана – изблиза. Није баш леп приказ.

Напуштена мрежа је некада хватала рибе, али сада је у њу било заплетенл једно угужвено буре с уљем, које се, опет, заглавило међу још хиљаду других плутајућих комадића отпада – све то што су људи побацали. Тако се догодило да су важна порука у боци, стаклена боца, кофа, гајба, мрежа и буре доживели исту судбину: заглавили су се, залепили за једно

огромно острво смећа

усред Тихог океана. Пластичне флаше, кесе, чепови, коришћене фигуре из лега, поломљене кофице и чаше од јогурта њихали су се ту у великом складу. Било их је толико много и тако одавно су били нагомилани, да су заједно формирали право правцато острво. А то острво ћеш узалуд тражити на мапама, јер, у ствари:

њега тамо – нема!

Зато га и нема тамо, јер док читаш ове редове, људи су га тек открили. Први човек који је угледао ту велику гомилу смећа усред мора био је капетан брода по имену Мур, и он је том месту дао име **GPGP (Џипи-Џипи)**. То је скраћеница – с једне стране зато што морнари баш воле скраћенице, а с друге стране има и своје значење: **GPGP** значи

Great Pacific Garbage Patch,

што отприлике значи:

Велика гомила смећа у Тихом океану.

Још тада ју је назвао „велика“, иако је пре двеста година била много мања, али отад је заиста постала велика, јер људи и даље свашта бацају, па се ту окупило гомилу смећа — на стотине тона. Али, добро је да знаш да је ово место имало једно много старије, правије, тајанственије име: Тута Оана. Тако су ово место назвали храбри полинежански пацови, који су овде стигли много пре људи. Допутовали су у кануу исклесаном од љуске кокосовог ораха, а чим су се искрцали, одмах су осетили да ово није обично острво као остала на којима су били. Велика количина смећа није формирала чврсто тло под њиховим ногама, већ је таласала и кретала се — као и само море. Помислили су да су се искрцали на леђа једне огромне корњаче, па су зато месту дали име:

Тута Оана,

што значи: „**Корњачина леђа**“.

Многи од храбрих полинежанских пацова су отпловили даље, ка новим открићима. Међутим, било је неколико пацова који су одлучили да остану на острву пластике.

Њихове потомке данас зову:

ПЕТ пацови. У множини. У јединици: ПЕТ пацов.

ПЕТ пацови вековима живе на острву пластике, и име су заслужили по томе што

умеју да праве брзе једрилице од пластичних флаша. Једре око **Тута Оане**, лове рибу и баве се риболовом. Не одлазе даље у пловидбу јер су толико навикли на неравно, љуљајуће тло да на копну готово не би могли да ходају право.

Када им риболов на мору не иде баш најбоље, претражују острво смећа у потрази за конзервама и остацима хране, тако обезбеђују дневни оброк. Поред здраве хране, веома воле брзу храну као што су крем сир, кечап и шарене гумене бомбоне. Крзно им је много светлије него код предака, а красе га шарене мрље. Ту шарену боју треба разумети тако да нису само беле, црне или браон боје, већ сијају у свим бојама

дуге.

То је због све те претраге, конзерви и боја за храну које се налазе на острву смећа. Али крзно ПЕТ пацова није занимљиво само по бојама већ и по узорцима. Легенда

каже да сваки ПЕТ пацов има на свом крзну једну **мапу**.

Наравно да то није мапа целог света, већ једног одређеног краја. Велики ПЕТ пацови увече причају својој младунчади да свака њихова крзнена длака представља прецизан отисак једног дела океана, и зато нема два потпуно иста ПЕТ пацова, јер сваки носи мапу другачијег краја.

Коју мапу, то зависи од авантура које тог ПЕТ пацова очекују. Ако млади ПЕТ пацови неће да заспу, одрасли им причају и то да када се ПЕТ пацови поређају један поред другог, многи узорци се спајају и појави се мапа целог света — с океанима, континентима, планинама, рекама, острвима и свим чудесима света.

Трећа илустрација: Ово овде, односно
ОН овде је ПЈ, ПЕТ пацов.

Знаш ли како се изговара „ПЈ“?

Пиџеј, рецимо. Или како год хоћеш...

ПЈ,

онај храбри мали ПЕТ пацов није се много обазирао на те старе легенде, имао је важније ствари на уму. Њега је занимала модерна поп музика, од јутра до вечери је лутао по бреговима великог острва смећа, Тута Оане. Често је говорио: „Нема смећа, само отпадака, а отпадак је благо!“

Његов труд је често био награђен — већ је нашао неотворену

колекцију најбољих песама из 80-их,

имао је хромирану касету од неког Вангелиса, поносио се импресивном збирком грамофонских плоча, и имао је скоро читав ЦД од Џастина Бибера. ПЈ је обично толико био заробљен у свом послу, односно међу гомилама смећа, да се није могло видети ништа осим његовог црвеног врха репића који је вирио између пластичних флаша. Када би се појавио са неким новим открићем у устима, тек тада се могло заиста дивити његовом шареном крзну. Имао је на себи много малих тачкица, поред репића још једна црвена мрља сијала му је на челу, а поред тога још плаве, зелене и жуте мрље, мање и веће флеке, у једном шареном хаосу. Колико је ПЈ био вичан поправкама, показало се када је у олуји са једног товарног брода пао контејнер и

упао на острво смећа. ПЈ је свој репић брзо претворио у кључ и тако отворио контејнер у којем је било много поквашених радиоапарата, касетофона и грамофона. Мали ПЕТ пацов је тако вешто слагао и поправљао да је ускоро у свакој кући радио неки музички уређај, а од тада, куда год да крочиш по Тута Оани, из сваког краја допира

весела музика.

Свету је заиста требао весељак, јер, заиста, после двеста година у рекама и морима било је још више смећа него сада. Нема везе, помислио је мали ПЕТ пацов док је гледао таласасти океан од смећа — и овако ће бити добро. И било је добро. Сва та гомила отпада коју су људи безбрижно бацали и сматрали безвредном, за ПЈ-а је била веома важна. Давала му је посао и занимљивост. Лепше пластичне флаше је одвајао и од њих градио свој кућерак са сенком на крову и паметним сакупљачем кишнице. Онда је ту било и много снимљене музике коју је нашао.

Захваљујући томе, острво је постало једно од највеселијих места на целом свету, где је музика увек свирала. На свом првом рођендану, шарени мали ПЕТ пацов затражио је од пријатеља да га зову ПЈ, јер тада није добро знао енглески и мислио је да се тако скраћује „ди-џеј“ (disc jockey). Касније је сазнао да је правилно скраћење „ДЈ“, али је већ било свеједно — ПЈ му је остало као надимак. Посебно се обрадовао када је у кварцној игрици нашао свој монограм.

Поред пластичних флаша и добре музике, мали ПЕТ пацов је прикупљао још много занимљивих ствари. Шта год је могао, поправљао је, чистио, полирао и изложио. Његова колекција је била отворена за све који су имали интересовање за те необичне антиквитете. На пример, ПЈ је имао бакарни ручни млин за кафу, у који ако би удисао, и даље би осетио укусни мирис млевене кафе; зелени зидни сат са кукавицом који се навијао, куцао и понекад рекао

„КУ-КУ“.

Имао је и колекцију телефона — Нокију са тастатуром, Самсунг са екраном на додир, Шаоми смартфон, Епл хиперфон и Квантумфон представљен 2200. године. Водио је посебан каталог о порукама у боци пронађеним међу отпадом.

Изненадили бисте се да знате колико људи затвара своје тајне и жеље у боце, па онда пушта своју поруку да плута по вољи у води. Те боце или стигну до неког, или доплутају тамо где се скупљају остале пластике: на Тута Оану, или како су је људи звали, на Џипи-џипи. Порука у боци је веома стар облик слања порука, и ПЈ их је све веома ценио. У његовој колекцији било је седамсто година старо пиратско писмо са правом мапом блага, смешан цртеж малог детета са датумом од пре триста година. Годишња потврда са краја прошлог века, замагљена црним фломастером и исечена маказама. Опроштајна писма, жеље, љубавна писма. Али писмо које је ПЈ нашао у 2222. години, на онај сунчани дан, никада пре није видео. Баш на ивици острва смећа, док је равнотежу држао на једној бачви уља, у мрежи која се увила око бачве приметио је пластичну касету, у њој поломљену канту, а у њој зелену флашу са дугим грлом у којој је било писмо. Вешто ју је извукао и оштрим зубима пажљиво почео да вуче чеп из вратића флаше. Чеп је рекао:

„ПУК“

и отпустио се, а порука је послушно исклизнула у шапу малог ПЕТ пацова. ПЈ је ослободио конопац који је држао папир и раширио свитак. Ништа му није било јасно. Али ПЈ је већ умео течно да чита и пише, па је био сигуран да је порука написана шифром, другим речима, у тајном писму. „Ко ли ће успети да разбије шифру и прочита поруку?“ размишљао је. У том тренутку, са стране луке се дуго и жалосно зачуо гласан звук старе бродске сирене.

– Нови брод!–

узвикну ПЈ, а затим је брзо побегао са поруком у шапи.

Четврта слика: Ово горе је ИН,
односно брод „ИЗГУБЉЕНО
НАЂЕНО“, који плови морима,
чисти океане и служи као брод
Пет пирата за спасавање река.

П.С.: Постао си радознао?

Прочитај више о овој теми у осталим томовима серије
„Приручник за спасиоце река“.

Први том,
3. ГЛАВА
Шта дајемо
рекама?

Други свезак, 3.
ГЛАВА
Радна радионица о
пластици – основни
ниво

Друга глава,

у којој сазнајеш ко су пет пирати и како изгледа први брод ПЕТ пирата.
Открива се да се са квантумфоном може разговарати на језику животиња,
и да се од отпада извађеног из мора може направити чак и саксија за цвеће.

Поред тога, појављује се и

Пластична радионица

о којој се сазнаје шта значи. ●

- На острву **Тута Оана** велики догађај је био долазак новог брода. А када би случајно један људски брод пристао међу пловила пет пирата направљених од пласичних боца, то је готово претворено у свенародну веселу приредбу. Чак и при погледу на мањи теретни брод сви су узимали слободан дан, али када би та жалосна дубока бродска сирена зазвонила, цело острво смећа би се узбуркало. Са свих страна окупљали су се пет пирати, морске птице, морске корњаче, ракови који краду палме и други становници острва. Сви су желели да виде новог дошљака. И није чудо што је толика узбуђеност завладала међу гомилом.

- Је ли ово ИН? – упитао је неко.
- Ово је ИН! – узвикну неко други.
- Ја га познајем, ово је заиста ИН! – узвикну још неко.
- ИН? – питали су неки са неверицом.
- Да, нема сумње, то је он – уверили су се међусобно на пристаништу.

Није било пет пирата на острву који није знао шта је, односно ко је то, јер су морнари оживљавали бродове као да су људи, дакле, ко или шта је:

И.Н., или у свакодневном говору: ИН.

Од најмлађих пет пирата до најстаријих ћелавих морских пет пирата, сви су већ чули за чувени ИН, односно за

„Изгубљено-нађено“ (ја сам ти већ рекао да морска племена обожавају скраћенице), дакле за херојске подвиге ИН-ог.

То је био тај **брод пет пирата** који је већ двадесет година непрекидно чистио океане. Причало се да је Атлантски океан већ очистио, уклонио сваки отпад са њега, и сада је дошао на Тихи океан да и овде успостави ред.

Ваља да знаш да је 2222. године, због велике загађености ваздуха и отпада, површина планете Земље толико загрејана, постала пустињска и ружна, да је већина људи напустила своје домове на копну и преселила се у климатизоване подводне балонске градове. Велике пластичне острвске масе и воде загађене нафтом и пластиком избегавали су својим бродовима, трудећи се да не обраћају пажњу на велику количину отпада коју су они сами испустили у околину.

Срећом,

било је људи савесних, добрих, пажљивих и саосећајних, који су са жаљењем гледали на пингвине заплетене у пластичне кесе, делфине заглављене у мрежама и младунчад албатроса која су патила од пластичних чепова. Такви људи нису могли мирно да посматрају загађење планете, па су променили свој живот. Неки су постали научници, неки су отишли да раде у националним парковима, док су други постали изумитељи како би својим изумима смањили ефекат стаклене баште и климатске промене.

Неки од њих су ангажовали ПЕТ пиратске бродове, јер су ПЕТ пирати чинили све што су могли да очисте воду и спасу угрожене животиње. У том важном послу много им је помогло то што ће, после двеста година, захваљујући **преводиачком програму квантум телефона, било могуће лако разговарати са било којом ЖИВОТИЊСКОМ ВРСТОМ.** Човек је само укључио апликацију, ставио слушалице и одмах је могао да говори китовски, галебовски, корњачји или чак пирато-пет пацовски. Капетан ИН-ог је такође користио свој квантум телефон — за ту операцију морао је да обује наочаре. Његови дебели прсти су помало несигурно додиривали екран, али је коначно изабрао одговарајући језик из менија преводиачке апликације.

- Кхм, кхм. Тута Оана, овде Изгубљено-нађено, капетан Пластика, пријем — рекао је капетан Пластика на пирато-пет пацовском у квантум телефон, који је жицом повезао са бродским звучником. Међутим, батерија звучника је била при крају, па је узбуђена пирато-пет пацовска посада на обали успела да разазна само неке мутне гласове, шкрипање и онда један једини

ВИСОК ПИСАК.

- Поздрав свим драгоценим пирато-петкањима! Јављам да су на палуби оба главна — односно ја сам и папагај Петито — здрави као да смо из храста испали! — наставио је стари морнар, а онда је звучник пустио дубок зујећи звук.

Брод ми је пробушен са стране, и нажалост, остаје ми мало пијаће воде — додао је, а звучник је то публици пренео као:

„...пробушен (шуштање) пијаћа вода...“.

Тихи одјек проширио се међу петкањима јер још нису срили никога ко говори са свирањем и шкрипећим прекидима у краткој двоветној поруци.

- Тражим дозволу за искрцавање – завршио је капетан своју поруку, на шта је из разгласника заструјао још једно последње крчање . На небу се чуо крик једне галебице.

Хип-хип-хура за ИН! – узвикну неко с позади, јер је изгледало да је говор завршен.

Хип-хип-хура! – одговорише остали с одушевљењем.

На обали, где су стрпљиво чекали, пет пацови су се дигли у велики јубилејни поклич. Капетан Пластика је то схватио као дозволу, искључио је разглас који је већ био при

крају батерије и **бацио сидро.**

Аплауз, наравно, није био због одличног говора, већ због оних славних дела која је брод „Изгубљено-нађено“ изводио, преносећи се о тим легендама с уста на уста у морским лукама. Године 2222, широм света је стотину петпиратских бродова радило на чишћењу океана. Сви су били изграђени по узору на „ИН“. Ово је био најстарији и најпознатији петпиратски брод. Први пут се **појавио на Атлантском океану** пре тачно двадесет година.

Ово је други океан, који од Велике америчке континенталне масе дели Тихи океан.

Пета илустрација: Капетан Пластика спреда. Са стране изгледа потпуно другачије.

Тада је вода Атлантског океана једва могла да се види од свих оних пластичних флаша, а у океану је плутало барем десет огромних острва смећа. Али то није уплашило посаду ИН-ог. Без оклевања су се бацили на отпад који је плутао по води и упорним, пажљивим радом очистили цео океан од пластике. То је био огроман подвиг, још поготово за брод који је наводно направљен од рециклираног материјала до последњег ексера. Према изгледу ИН-ог, чинило се да је та

легенда тачна, јер брод је могао да се опише све само не као леп. Било је оних који су га сматрали правим расулом, разбацаним бродоломом, јер је споља изгледао веома рустикално и оштећено. Само део трупа брода подсећао је на стари викиншки ратни веслачки брод, јер је имао бочне штитове и лепо увијену оковицу на носу. Испод оковице била је лепа фигура на прсима, а са обе стране писало је лепим словима:

„Изгубљено-нађено – Lost & Found“

На палуби су се наставиле чудноватости. Прво, ту је био један прелепи зелени парк чија су стабла непрекидно рађала неко воће, у том тренутку мандарине. Испод стабала шетале су кокошке и копале земљу. Поред воћњака стајао је мали точак ветрењаче и један огроман јарбол. На врху јарбола вијорио се велики плави барјак са уобичајеним знаком пет пирата — пластичном флашом са једром.

На палуби се поред тога налазио и један излупан, плави контејнер са лепим

натписом **„Радиопласт“**. Сасвим сигурно је и ово још једна

скраћеница, јер, као што знаш, морнари обожавају скраћенице. Поред плавог контејнера Радиопласта, блештала је једна стаклена башта, у којој је било много цвећа, још више пчелица и шарених лептира. Капетан Пластика је широко отворио врата стаклене баште и пустио пчелице и лептире да излете и открију острво. ПетиТо, плаво-бели папагај, пратио их је ради сигурности, да им се не догоди нешто лоше. Потом је капетан почео да истовара терет.

„Изгубљено-нађено“ (ИН) није био само једноставан брод за прикупљање смећа, већ и плутајућа пластична радионица. Да, тако је, током пловидбе на палуби се прерађивао прикупљени пластични отпад у разне корисне предмете. Ове предмете је потом слао широм света, где су се продавали, поклањали или размењивали. Један од тих корисних предмета било је пластична

Саксија за цвеће направљена од рециклиране пластике.

У стакленој башти зеленеле су се лепе саднице цвећа у цвећарама направљеним од пластике рециклиране из морског отпада. Свако је, али стварно свако у целом свету желео да има такву саксију од рециклиране пластике, и сад је дошла велика прилика. Кран на палуби ИН-ог спустио је вредан товар у великим ковчезима на кеј.

Капетан је затим у свом спасилачком чамцу веслао ка обали и преко квантумфона објаснио сјајним „петпацовским“ језиком да свако може да узме цвеће, а заузврат

само тражи **Воду за пиће** и, наравно, мајстора који ће

помоћи да се поправе машине које су покварене на броду. Немој да мислиш да Капетан Пластика није умео сам да расклапа и саставља све те уређаје у старим добрим временима. Наравно да је умео! Али и њега је време савладало: руке су му постале жилаве, вид му је ослабио — на пример, мале вијке није више добро видео чак ни са наочарима — а савијање му није ишло тако лако као раније. Због тога му је требала помоћ. Када би капетан изашао на копно негде другде, на пример на острву

злогласних **Норвешких лутајућих пацова,**

није износио сво цвеће на обалу јер би му га сви одмах украли. Али овде, на Тута Оани, такве мере опреза нису биле потребне. Познато је да су пет пацови поштен и добар народ. Саксије су узимали само они који су знали да узврате свежеом питком водом. Пет пацови су питку воду правили од кишнице и пажљиво су је чували у добро опраним пласичним флашама.

Поподне се на обали скупило толико флаша са питком водом да је трбух ИН-ог био пун до врха. Још је било неколико саксија на кеју, које је капитан Пластика поделио малим пет пацовима који су с тугом и жељом гледали у њега. Морнар се после целодневног истовара баш уморио. Вече је наступало. Последњи мали пет пацов је журио кући на вечеру, сви лептири и пчелице су се враћали у стакленик. ПетиТо, папагај, седео је на капетановом рамену. Неколико минута ћутке су посматрали залазак сунца, а онда су одлучили да крену у вечерњу шетњу. Нису далеко стигли, јер их је са једне оближње клупе позвао неко.

– **Извините** – **зацвркутао је неко стидљиво петпацовски** – **Извините...**

Капетан се окренуо према звуку. На клупи је седео млади пет пацов, са танком зеленом бочицом под пазухом.

– Нажалост, цветне саксије су потрошене. Нудим се ја. – рекао је капетан.

Љубазно је климнуо главом и кренуо даље.

– Али ја нисам овде због цвећа! – огласио се пет пацов поново, сада већ мало храбрије.

– Па зашто онда? – упитао је капетан.

– Ја сам механичар. Ја сам ПЈ – устао је шарени мали пет пацов и пружио малу шапу за поздрав – **Нудим се ја.**

ПС: Желиш да сазнаш више? Прочитај остале делове серијала „Приручник за спасиоце река“.

Први том,
4. ПОГЛАВЉЕ
Шта можемо учинити
за реке?

Други том,
1. ПОГЛАВЉЕ
Ко су
Пет пирати?

Трећи том,
5. ПОГЛАВЉЕ
Спасиоци река у
свету

Треће поглавље,

у коме ћеш сазнати да понекад није лоше имати храбрости и проговорити, чак и када је особа којој желиш да се обратиш мало већа и помало застрашујућа. Поред тога, сазнаћеш да се пластика пре поновне употребе мора уситнити, да сваки пристојан брод има дневник пловидбе који се сваког дана пажљиво води, како је цијанид избрисао живот из реке Тисе и где се налази Одеса. И, није ни потребно рећи, да не повезујеш млин за кафу са пластичним машином за топљење, јер од тога лако може настати:

НЕВОЉА.

Није ни чудо што ПЈ није одмах пришао капетану Пластици када је тражио маханичара. Било му је сасвим довољно да издалека, са сигурне удаљености, посматра легендарни брод и око њега вртоглавог старог морског медведа. Према легендама, ПЈ је мислио да је тај херој пират некако млађи и виши. Међутим, у стварности био је низак, имао је трбушчић, почео је да ћелави, брада му је посивела, нокти су му били прљави, и мало је шепао. Једино што се слагало било је његово осмех и љубазност. Брод му је деловао врло занимљиво. Сва жеља му је била да успе да се попне на брод „Изгубљено-нађено“ чак и ако то значи да ће се представити као механичар и обратити се тој морској легенди која хода на две ноге, а тачније шепа. Да није скупио храброст, никада не би успео да се попне на палубу Изгубљено-нађеног. Али, пошто је успео да проговори, увече је већ био на том легендарном броду. Капетан је ишао испред, све је показао и детаљно објаснио. На крају брода налазио се уређај зван „Морски слон“, о коме ћу касније причати, али он је био у одличном стању и није требао поправку. Први уређај који је чекао поправку био је

огромни „Нилски крокодил“.

На први поглед ова машина је заиста личила на великог зеленог крокодила који је управо широко отвора уста. Њена функција била је да гута пластични отпад из воде и својим великим зубима га сецка на ситне комадиће.

Капитан Пластика је показао цртеж машине и покварени део.

– Зашто нам уопште треба овакав уређај? – упитао је ПЈ.

– Па, зашто? Па зато што не желим да сечем пластични отпад ручно! – одговорио је капитан, мало негодујући. – Или, хоћу рећи, пиратским

МАЧЕМ. Мач би се затупио – додао је.

– Мислим, зашто треба да мељемо пластични отпад? – упитао је ПЈ сада мало опрезније.

– Зато што га иначе не могу убацити у Змаја – рекао је капитан као да је то сасвим нормално.

ПЈ је само климнуо главом, правећи се да зна шта је тај „Змај“ и зашто му треба убацити било шта. Онда су кренули даље.

Говорили су још о шкрипавом уређају за пречишћавање слатке воде из морске воде и о неисправном соларном једру које је служило као извор енергије.

– Мислим да је и мој звучник мало покварен – рече капитан, чешкајући се по бради, на шта је ПЈ само зналачки климнуо главом.

Кад су завршили са обиласком свих кварова, пала је ноћ, и светла на „Изгубљено-нађеном“ су се укључила једно за другим.

– Јеси ли гладан? – упитао је стари пирата ПЈ.

– ВЕЧЕРААА!!! – закрештао је великим гласом ПетиТо, папагај и кувар на броду ИН.

Шеста илустрација: Капетан
Пластика веома љутито
сече пет флашу
својим мачем.

Стрме

степенице водиле су у трбух брода. До бродске трпезарије водио је дугачак ходник, са полицама пуним књига с обе стране. Пиџеј је крајичком ока угледа нешто што има везе с пацовима. Скинуо је књигу. На корици је писало:

Румини.

– Радо ћу ти је позајмити, ако је ниси читао – рече капетан. – Али хајде сада да добро вечерамо! Осећам мирис пасуља са луком. Обожавам пасуљ са луком.

Бродска трпезарија изгледала је као право чудо. Под од лакираног дрвета блистао је под жутим светлом бродских лампи. На супротној страни просторије налазио се камин у коме је весело пламтела ватра. Зидови су били украшени фотографијама, сликама, цртежима и пресованим биљкама. Са обе стране налазили су се велики округли прозори који су гледали на море, које се у овом вечерњем часу сребрно пресијавало. У средини просторије стајала је сама јарболска мотка, а поред ње једна позната справа.

– Како је леп овај млин за кафу! – примети Пиџеј.

– Ово? Ово није млин за кафу, него **дробилица за време**
– одмахнуо је уморно стари пет пират.

– Стварно, заборавио сам да је и она покварена. Хајде, за сто! – лупио је дланом о сто.

Вечерали су тројица: капетан, Петито и Пиџеј. Пили су мандаринску лимунаду. Након вечере капетан се полако усправио и показао Пиџеју кабину, у којој ће преспавати.

Затим је дуго тражио своје наочаре, и пошто их није могао пронаћи, упитао је Пиџеја да ли би му помогао да напишу бродски дневник пре спавања. Пиџеј је радо сео за сто и отворио огромну књигу у кожном повезу, на чијим корицама је великим словима писало:

ДНЕВНИК ПЕТ ПИРАТСКОГ БРОДА.

Дебелим ужетом за дневник је био привезан један пластични фломастер. Пиџеј га је узео у руку и стрпљиво чекао да се капетан намести у својој огромној фотељи за читање, поред огњишта.

– Први мај 2222. године – диктирао је капетан, док је гурао јастук испод главе.

– Географска ширина: 5 степени и 12 минута северно, географска дужина: 176 степени и 11 минута западно. Пристајање: Тату Оана. Лепо су нас дочекали.

У том тренутку

капетан навуче ћебе преко колена и гласно уздахну, баш кад је Петито слетео с његовог рамена у отворен кавез.

– 400 саксија од рециклиране пластике и садница продато. 550 литара воде за пиће ускладиштено. Један новајлија на палуби. Пиџеј, петпацов, занимање: машински техничар...Уследи дубоки уздах. Пиџеј је неко време у тишини чекао наставак, али кад га није било, крајичком ока завирио је преко рамена ка камину. Без сумње – капетан је заспао док је диктирао. Пиџеј затвори бродски дневник и врати се у своју кабину. Никад није лежао у тако меканом кревету, али ипак није могао да заспи. Глава му је брујала од свега што је доживео.

Змај, Крокодил, Одсоливач, Дробилица за време

Имао је толико питања да није могао да заспи. Устао је и вратио се у трпезарију. Сео је за бродски дневник. Столица је гласно зашкрипала, на шта је папагај отворио очи. – Могу ли? – шапнуо је ПЈ у правцу Пепита. – Да – цврцнуо је папагај на петпацовском, затим је надуо перје и гурнуо главу испод крила. ПЈ је отворио дневник на првој страници и почео да чита.

Убрзо

се испоставило да се у бродском дневнику не налазе само све пловидбе ИН-ог, већ и цео живот капетана Пластике. Датуми нешто нису штимали, јер је дневник започет још у претходном миленијуму. Био је пун залепљених папира, порука, пресованих биљака, цртежа, фотографија и занимљивих записа. Први унос је био из 1989. године – по томе, капетан би морао да има неколико стотина година. ПЈ је погледао капетана, који је гласно хркао. Није изгледао старије од 60. ПЈ је слегнуо раменима и наставио да чита. Сазнао је да је капетан рођен у једном малом планинском селу, мама му је била учитељица, а тата рибар.

У дневнику се нашло и неколико маминих изрека, као што је: „Само је оно заиста твоје што си прочитао“, и сличне.

Његов тата је пак преносио друге животне мудрости, као што су:

„Само је опаснији од намргођеног криволовца — љубазан криволовац“, или „Рибе испод мере морају се вратити у воду — било да те неко гледа, или не!“

Капетан је као дечак био прилично добар ђак — то се могло видети из улепљених сведочанстава — и имао је једног мистериозног друга кога је звао само „К“. Њихова омиљена игралишта била су на обали воде. Пливали су дуго, правили пловила од плутајућег дрвета, имали су једно мало острво на коме су саградили своју колибу. Развили су тајни шифровани језик како одрасли не би могли да прочитају шта један другом пишу. А кад би дошло вече и они би, уморни, кренули

кући, на столу их је свако вече чекала **свеже печена**

риба, коју је отац тог дана уловио у реци. Тако је њихов живот пролазио у великој срећи и миру, све док једног страшног дана у реку није процурило много цијана. Отровна супстанца изливала се из оближње рударске јаме, обојила воду у црвено и убила рибу. Од тада, капитанов отац је узалуд бацао мрежу — није уловио ништа. Мајчин приход као учитељице био је премали да издржава целу породицу, па су се преселили. Било је веома тужно кад се опраштао од К-а. Веслали су с оцем рибаром све док нису стигли до највеће реке у Европи — Дунава. Наставили су веслање данима и недељама, све док нису стигли до лепе Одесе, у Украјини, на обали Црног мора. Мисујев отац је ту добио посао, постао је рибар на морском броду. Када је Мису порастао, постао је машиновођа. Научио је све трикове и тајне поправке. У Црно море тада није долазио само цијан, већ и много друге прљавштине, на пример, доста пластике. То је Мисуу веома сметало. Одрастао је поред реке Тисе, чија је вода била чиста, и није желео да цео дан гледа прљаво море. У слободно време почео је да гради брод за пречишћавање воде. Користио је материјале које је налазио: олупине старих бродова, искоришћене, бачене предмете. Тако је настало брод „Изгубљено-нађено“, који је прво сакупљао пластични отпад у Црном мору. На броду је било много новина и изума — све су то били Мисуови изуми и патенти.

Мису је мислио да никада неће имати тако велику идеју као што је био

Огромни Плави Слон — тај уређај је могао усисавати пластични отпад са површине воде, а да при томе остави суво дрвеће, корњаче и рибе на миру. Али онда је случајно направио још паметнији уређај. У једној радњи старина у Огези купио је бакарни ручни млин за кафу и од њега направио машину за путовање кроз време, а ни сам није знао како. Машина је почела да ради када је случајно прикључио млин на машину Тиска Змаја. Од тада, ако би окренуо ручицу млина напред, машина би га однела један дан у будућност. Ако би ручицу окренуо уназад, вратио би се један дан у прошлост. Овај изум је назвао

Дробилица за време.

ПЈ је подигао поглед са дневника и погледао стари млин за кафу који је стајао усред трпезарије. Био је управо као његов код куће. Да ли је могуће да је ово заиста машина за путовање кроз време? Или је све то само бајка? Наставио је да чита. Пошто је капетан Пластика био млад и радознале природе, једном га је нагло обузела мисао и окренуо је точак машине два века унапред. Хтео је да сазна шта будућност доноси. Међутим, због толико окретања, нешто се покварило у млину и машина више није радила. Тако је капетан остао са својим бродом у будућности, тачније у години 2200.

Нажалост,

свет је постао баш онакав каквим су га научници давно

предвидели. Рекли су да, ако људи не престану да загађују, ако не престану да трују реке, ваздух и земљу, наступиће велика катастрофа. Нажалост, људи нису слушали научнике, и та катастрофа се заиста и догодила. Двеста година касније, сва шума је исечена, а у свакој реци и мору плутао је пластични отпад.

Шта је други могао да уради, капитан је дубоко уздахнуо и наставио оно што је почео. Са бродом „Изгубљено-нађено“ очистио је Црно море, затим Средоземно море, а на крају је отпловио на Атлантски океан. Тада је већ био познат надалеко, сваки морнар је знао за великог пет пирата, како је он себе називао. Други су га иза леђа звали капитан Пластика. Требало му је двадесет година да ослободи цео Атлантски океан од отпада. Када је завршио, мало се одморио на Барбадосу. Тамо је у једној антикварници, међу старим књигама, пронашао једну посебно важну књигу о поморском пацову по имену Румини. Са том књигом старом сто педесет година под мишком, отпловио је Панамским каналом у Тихи океан, где је још увек било много смећа. Ту је био приморан да заврши чишћење мора јер су му се на броду поквариле неке машине. Због тога је капитан одлучио да затражи помоћ. Морао је да бира да ли ће кренути ка Галапагосу, који насељавају гигантске корњаче, на Ускршња острва које насељавају месождерни зечеви, или ка Великом острву смећа.

Након што је прочитао Румини, помислио је да ће испробати древне потомке пацова, пет пацове, односно пет пирате. Окренуо је курс ка Тату Оани. Ту, у дневнику, ПЈ је једва држао очи отворене. Са последњом снагом прочитао је крај јучерашњег уноса, који је он сам написао, јер капетан није нашао наочаре. ПЈ се још једном осмехнуо, затим му је глава пала на дневник и одмах је заспао.

Од тог тренутка троје су хркали у трпезарији брода „Изгубљено-нађено“ — ПетиТо, капитан Пластика и ПЈ пет пацов, чија је службена професија од тада постала:

механичар.

ПС: Желиш да сазнаш више? Прочитај остале делове серијала „Приручник за спасиоце река“.

Први том,
3. ПОГЛАВЉЕ
Шта дајемо
рекама?

Други том,
4. ПОГЛАВЉЕ
Пластична радионица
за напредне

Трећи том, 3.
ПОГЛАВЉЕ
Спасиоци река у
радионици

Седма (или осма?) илустрација:
Петито, пронађени плаво-бели
папагај, који има благо искривљена
леђа јер стално кува.
Сигурно је седма илустрација.

Четврто поглавље,

из којег ћеш сазнати да се исплати читати,
да на свету постоји једна птица која док лети личи на плаву пругу,
и при томе се чује звук "зззззззз",
али и да ћеш сазнати ко је девојчица која је
давно давно **рођена** на обали реке.

Мала

Петра је рођена на другом крају света, у једном великом граду, у

доброј старој Европи. Дошла је на свет у времену када одрасли уопште нису бринули о природи, нису марили ни за биљке, ни за животиње, па ни за себе, већ само за новац. Због тога се могло догодити да фабрички димњаци у граду у којем је Петра живела избацују жути дим, који је

обојио облаке у жуто.

Зими су деца градила Снешка Белића од жутог снега, а лети, након кише, скоро није могло да се опере жуто из одеће. Лош ваздух као да се уселио у душе људи. У школи су била два дечака, браћа Бакач, који су стално тукли друге. Када су браћа Бакач оборила једног малог првачића, Петра се умешала. Успела је да их отера, али јој се поцепала одећа, и разбила се она мала стаклена бочица у којој је држала своју водену бубицу. Родитељи Петре су знали за све то, али су се још више бринули због загађења ваздуха. Да би њихово дете остало здраво, одлучили су да напусте град.

Преселили

су се у мало планинско село, у хладовину Марамарошких шума. Ту је била стара, разрушена школа у коју су у последњем великом рату „глупи војници“ испалили много метака. То је била честа фраза школског домара, Чика Шандора — кад неко нешто није урадио како је он хтео, говорио је: „глупо“.

Мала Петра је ту, у школи поред реке Лапош, научила да чита и пише. Њена љубав према читању није била само обична

— она је буквално гутала слова.

До десете године прочитала је све дечје књиге из библиотеке, а након тога — уз дозволу родитеља — могла је да позајми и књиге из одељка за одрасле.

Иако није путовала заиста, јер није имала довољно новца, Петра је својом маштом обишла цео свет — читала је романе, научне књиге, путописе и бајке.

И није то читање било узалуд, јер кроз странице књига стигла је до Африке, Гренланда, Папуе Нове Гвинеје, па чак и до Антарктика.

Ко много чита, свет види онако како га нико други не види. Кад затвори очи, пред Петриним очима појављује се цео универзум. Земља, са свим својим бројним живим бићима, отелотворује се у њеној машти. Та мноштва чудних створења трепере, певају, лете, трче, пливају...

Дефинитивно осма слика:
Госпођа Петра, односно
професорка Зелено Срце,
приказана је овде на слици
са наочарима и у сукњи.

Петрина

машта је била толико јака да је могла у сваком тренутку да се појави било где. Волела је да замишља како може разговарати са свим живим бићима. Кад је хтела, једним блицем мисли могла је да зарони у најдубље делове океана. Или, ако је имала воље, могла је да узлети високо у небо. Тада је видела како се животиње, биљке, реке и океани, Месец и звезде сливају у једно велико живо биће. Зато није ни чудо што је, кад је одрасла, постала учитељица. Управо у оној школи у коју је ишла као дете, предавала је биологију, физику, хемију, екологију и математику. Многи сматрају те предмете досадним, али не и њени ђаци.

Добро је да знаш да учитељ,

ако се потруди, може све учинити занимљивим.

И тако су јој сви почели звати Тетаа Петра, јер је већ тада тако звана била. Била је танка и висока, кратку црну косу носила је у буби фризури. Брзо се кретала, а изнад оштрог носа два тамна ока су јој весело сијала, ништа јој није могло промакнути. Није имала мужа нити деце, стално је говорила да јој је школа као породица. И заиста, сав свој живот посветила је настави. Кад би неком детету било тешко, слободно би јој пришло. Тада би Тета Петра чучнула крај малог ученика и пажљиво слушала шта јој говори. Тако је добро разумела децу и толико волела свој посао да су, после 25 година рада, откада је постала професор, тражили од ње да буде директор школе. Тета Петра, која је тада већ имала седе праменове у коси и носила мале округле наочаре, без размишљања је пристала.

Професорка Златно Срце, односно тета Петра, од почетка је знала да ће управљање школом бити тешко, јер ће мање времена моћи да посвети настави, а више ће морати да се бави администрацијом, што ће захтевати много рада. Јер било је доста посла око школе. С једне стране, сама школа. У врту су расла прелепа стабла и поглед је био диван, али зграда је била пуна рупа од метака! Није било пара за обнову.

Онда је ту био и проблем са домаром, Шандором. Баш онај исти Шандор кога је мала Петра некад покушавала да што више избегне јер је имао строг поглед. Тада су га она и другари тако звале — Шаша, и то име се задржало, јер је данас и међу ђацима још увек у употреби. Шаша је, иначе, скраћеница од „Шашави Шањи“, јер не само морнари, већ и ђаци воле мистериозне надимке. Домар је био танак, висок човек, са дугим рукама и ногама, као нека гигантска коса. На носу је носио дебеле наочаре, у којима су му очи блистале као два јајета на око. Како је старио, Шандор је постајао све љући и мргуднији. Децу није волео, а смеће је просто мрзео. „Ти селективни контејнери, директорице, шта да вам кажем, недељама чекам да их однесу, а на крају их све истоваре на исту гомилу“, често је говорио.

Ако је нешто могло тета Петру да изнервира, онда је то био управо овај његов коментар:

„Све ће ипак да ставе на исту гомилу.“

Али дубоко је удахнула и стрпљиво одговорила.

-Зато, драги Шандоре, да деца науче како се правилно одваја отпад – рекла је тета Петра, реч „драги“ нагласивши, иако уопште није мислила да је Шандор заиста драга особа.

– Ови, који чак воду пију из пластике... – љутито се пожали домар. – Извините, али шта ће сад бити? Ваздух у кеси? Још кад сам ја био мали, враћали смо флаше од млека, а ови клинци никад ништа нису вратили, размажени су, све бацају.

Ситуација, госпођо директорка, је ужасна, ужасна! Када би се тета Петра уморила од посла, увек би се спустила до обале реке Лапош да прошета. Ту би се мало олакшала, као да јој је река однела бриге. Кад је била мала, после школе је овде много времена проводила играјући се. Окренула се око себе, али није било никог. Није могла да криви данашњу децу што су своје слободни време проводили на другим местима. Река је некако променила боју и мирис.

Није била више тако свежа.

Где су раније могли да се скупљају пужеви и школке, сада леже поцепане најлон кесе и бачени пластичне флашице. А стварно, какво је то доба кад воду пију из пластике? Када је мала Петра била жедна, једноставно би потрчала до чесме, отворила је и пила. Још се сећала колико је та чесмовача била хладна и укусна. Али откако су продали водоводне фирме, боја и мирис воде са чесме су се променили. Тета Петра, као директорка, је наручила анализу, и резултати су показали да вода више није погодна за пиће, већ само за прање руку. Родитељи су чували децу од лоше воде, па су свима паковали минералну воду у пластичним флашама за ужину. У школи је било много деце која нису знала да пију воду директно из чесме. Тета Петра је у име школе послала писма водоводу и општинској управи, али одговор још није добила. „Не може бити тако“, говорила је себи, „да је Шандор у праву и да је све безнадежно.“ „Само нека постоји шанса, нека светлост наде“, уздахнула је тета Петра. У том тренутку зачуло се зујање и преко воде реке заблеснуо се плави траг. Тета Петра је с радошћу препознала Водомарицу, водомара. Њу и једну школску другарицу звали су Марица, јер кад птица лети, крила јој брзо трепере и чује се као да зуји као огромна бубамара. Малој Петри се често дешавало да док са пријатељем тражи пужева на обали, водомар прође близу ње. Зззззз — чула су у тим тренуцима

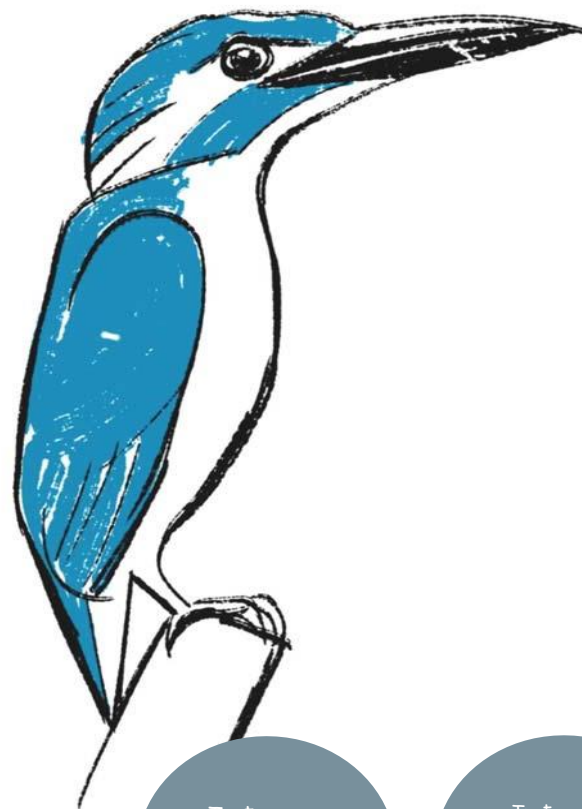
Ззззз - рекоше један другом уз осмех. Водомарица је као и обично

седела на грани дрвета. Топола, чија је грана била, налазила се право преко пута тетаПетре, која је брзо скинула наочаре за читање — далеко је још увек савршено видела. Водомар је прецизно посматрао воду, па је вешто угризао. Уронио је у воду, а онда се вратио са мало рибице у кљуну. Међутим, једва што се сместио на грану, рибица му је испала из кљуна и пала назад у воду. Чудно, помислила је тета Петра. Више пута је виђала водомара како лови, али до сада је увек вешто прогутао плен. Водомарица је поново покушала, али опет је испустила плен. Тета Петра је стежући очи помислила да слабо види. Доња кљунска кост Водомарице била је оштећена.

Могуће је да јој је кљун **ПОЛОМЉЕН**.

А ако је тако, шта ће бити с њом? Ако птица не може да једе, ускоро ће умрети од глади. Водомар је трећи пут покушао, али без успеха. То је било превише за тета Петру. Скочила је и великим корацима се вратила у школу.

Девета илустрација:
Водомарица, водомар,
како седи на грани дрвета.
Као што се види, неко му
је залепио кљун. Али ко?
И како? Сазнаћеш у
наставку...

ПС: Желиш да сазнаш више? Прочитај
остале

делове серијала „Приручник за
спасиоце река“.

Трећи том,
1. ПОГЛАВЊЕ
Спасиоци
река у школи

Трећи том,
2. ПОГЛАВЊЕ
Спасиоци река код куће

Садржај

○ Увод	2.
○ Прво поглавље	8.
○ Друго поглавље	25.
○ Треће поглавље	36.
○ Четврто поглавље	49.

Настало у оквиру Erasmus+ пројекта „Folyómentő Iskolák” 20231HU01-KA220-SCH-000166027, финансираног од стране Европске уније. Мишљења и тврдње изражене овде одражавају став(ове) аутора(а) и не одражавају нужно ставове Европске уније или Европске агенције за образовање, аудиовизуелне медије и културу (ЕАСЕА). Ни Европска унија ни ЕАСЕА нису одговорни за садржај.

**Finansira
Evropska unija**

